

Spes non confundit

Надеждата не разочарова

БУЛА С НАСОКИ ЗА ЮБИЛЕЙНАТА 2025 ГОДИНА

ПАПА ФРАНЦИСК

ЕПИСКОПЪТ НА РИМ
СЛУГА НА БОЖИИТЕ СЛУГИ

НЕКА НАДЕЖДАТА ДА ИЗПЪЛНИ СЪРЦАТА НА ТЕЗИ,
КОИТО ЩЕ ПРОЧЕТАТ ТОВА ПИСМО

1. « *Spes non confundit* », «надеждата не разочарова » (*Рим* 5, 5). Под знака на надеждата, Апостол Павел насърчава смелостта на християнската общност в Рим. Надеждата ще бъде и основното послание на следващия Юбилей, който Папата, според древната традиция, провъзгласява на всеки двадесет и пет години. Мисля за всички *поклонници на надеждата*, които ще пристигнат в Рим, за да изживеят Светата Година, както и за тези които не могат да отидат в града на апостолите Петър и Павел, а ще я празнуват в отделните Църкви. Нека това бъде за всеки човек - един момент за жива и лична среща с Господ Исус, “врата” на спасението (виж *Йн* 10, 7.9). Той е «нашата надежда» (виж *1 Тим* 1, 1), Когото Църквата има мисията да известява винаги, навсякъде и на всички.

Всеки се надява. Надеждата се таи в сърцето на всеки човек, като желание и очакване за добро, макар и да не знае какво ще му донесе утрешния ден. Непредсказуемостта на бъдещето понякога

провокира противоречиви чувства: от увереност до страх, от спокойствие до обезсърчение, от сигурност до съмнение. Често срещаме обезсърчени хора, които гледат към бъдещето със скептицизъм и песимизъм, като че ли нищо не е в състояние да им донесе щастие. Нека Юбилеят бъде възможност за всеки човек да възроди надеждата си. Божието Слово ни помага да открием причините за това. Нека се ръководим от това, което Апостол Павел написа до християните в Рим.

Слово на надежда

2. «И тъй оправдани чрез вяра, ние имаме мир с Бога чрез нашия Господ, Исус Христос. Чрез Него с вяра получихме и достъп до тази благодат, в която живеем и се гордеем с надежда за *участие* в Божията слава [...] надеждата не води към разочарование, защото Божията любов се изля в нашите сърца чрез Светия Дух, Който ни бе даден» (Рим 5, 1-2.5). Много са на брой отправните точки, които свети Павел ни предлага тук. Знаем, че Посланието до Римляните бележи решителен етап в неговата евангелизаторска дейност. Дотогава той я беше упражнявал в източната зона на Империята, а сега Рим го очакваше с всичко, което представлява в очите на света: голямо предизвикателство да се изправи, за да проповядва Евангелието, което не познава нито бариери, нито граници. Римската Църква не беше основана от Павел. Той изпитва голямо желание да се присъедини към нея възможно най-скоро, за да донесе на всички Евангелието на Исус Христос, Който умря и възкръсна, като благовестие на надеждата, която изпълнява обещанията, води към славата и се основава на любовта и никога не разочарова.

3. Надеждата всъщност се ражда от любовта и се основава на любовта, която извира от Сърцето на Исус, прободено на Кръста: «И ако чрез смъртта на Сина Му настъпи помирение между Бога и нас, макар и да Му бяхте врагове, то още повече Неговият живот ще ни донесе спасение, след като сме се помирили» (Рим 5, 10). И Неговият живот се проявява в нашия живот на вяра, който започва с Кръщението и се развива в покорство с Божията благодат, тъй като е вдъхновен от все по-обновена и непоклатима надежда, под действието на Светия Дух.

Всъщност Светият Дух е този, Който чрез Своето постоянно присъствие по пътя на Църквата, излъчва светлината на надеждата над вярващите: Той я поддържа запалена като факел, който никога не угасва, за да ни дава подкрепа и сила в нашия живот. Християнската надежда всъщност никога не заблуждава, нито разочарова, защото е основана върху увереността, че никой и нищо не може да ни отдели от Божията любов: «Какво ще ни отлъчи от Божията любов: скръб ли, притеснение или гонение, глад ли или голотия, опасност ли или меч? [...] Но над всичко това тържествуваме с победа чрез Онзи, Който ни обикна. Защото аз съм уверен, че нито смърт, нито живот, нито ангели, нито началства, нито сили, нито настояще, нито бъдеще, нито висините, нито дълбините, нито друго някакво творение ще може да ни отлъчи от Божията любов, която се прояви чрез Исус Христос, нашият Господ» (Рим 8, 35.37-39). Ето защо надеждата не отстъпва пред трудностите: тя е основана на вяра и се подхранва от милосърдната любов. Така тя позволява да се напредва в живота. Във връзка с това Свети Августин написа: «Какъвто и да е животът, човек не може да живее без три порива на душата: да вярва, да се надява и да обича». [1]

4. Свети Павел е голям реалист. Той знае, че животът се състои от радости и скърби, че любовта е подложена на изпитание, докато нарастват трудностите и сякаш надеждата изчезва, когато се изправим пред страданието. Въпреки това, той пише: «Не само това, но се гордеем и със страданията, понеже знаем, че страданието поражда търпение, търпението - опитност, опитността - надежда» (Рим 5, 3-4). За апостола скръбта и страданието са типични състояния за онези, които проповядват Евангелието в контекста на неразбирането и преследването (виж 2 Кор 6, 3-10). В тези ситуации се забелязва светлина в тъмнината. Откриваме как евангелизацията е подкрепена от силата, която произтича от Кръста и от Възкресението на Христос. Това води до развиването на една добродетел, която е тясно свързана с надеждата: *търпението*. В един свят, където надпреварата се е превърнала в константа, ние сме свикнали да искаме всичко и веднага. Вече нямаме време да се срещаме и често, дори и в самите семейства е трудно да се срещнем и да поговорим спокойно. Търпението се подкопава от надпреварата, която причинява сериозни вреди на хората. И наистина възникват нетолерантност, нервност, понякога се

провокира неоправдано насилие, което предизвиква неудовлетвореност и затвореност.

Още повече в ерата на *интернет*, където пространството и времето са доминирани от “тук и сега”, търпението не е добре дошло. Ако още бяхме способни да гледаме сътворението с удивление, бихме могли да проумеем до каква степен търпението е решаващо. Да изчакаме редуването на сезоните с техните плодове, да наблюдаваме живота на животните и циклите на тяхното развитие, да имаме простия поглед на Свети Франциск, който в своя *Химн на творенията* създаден точно преди 800 години, възприемаше сътворението като едно голямо семейство и наричаше слънцето “брат” и луната “сестра”. [2] Преоткриването на търпението върши добро както за нас самите, така и за другите. Свети Павел често прибегва до търпението, за да подчертае значението на постоянството и доверието в това, което Бог ни е обещал, но преди всичко той свидетелства, че Бог е търпелив с нас, Той Който е «Бог на постоянството и утехата» (Рим 15, 5). Търпението, което също е плод на Светия Дух, поддържа жива надеждата и я утвърждава като добродетел и начин на живот. Затова нека се научим често да се молим за благодатта на търпението, което е дете на надеждата и в същото време я подкрепя.

Път на надежда

5. От това преплитане между надежда и търпение ясно се проявява факта, че християнският живот е *път*, който се нуждае от *силни моменти*, за да подхранва и укрепва надеждата, незаменим спътник, който позволява да се прозре целта: срещата с Господ Исус. Приятно ми е да мисля, че насоката за първия Юбилей от 1300 година беше предшестван от пътя на благодатта, вдъхновен от народната духовност. Всъщност не можем да забравим разнообразните форми, чрез които благодатта на прошката беше изобилно изляна върху Светия верен Божи народ. Нека си припомним, например голямото “опрощение”, което Свети Целестин V поиска да даде на онези, които отидоха в Базиликата Света Мария от Колемаджио в Акуила на 28 и 29 август 1294, шест години преди Папа Бонифаций VIII да установи Светата Година. Църквата, която вече преживява юбилейната благодат на милосърдието. И още преди това, през 2016 година, Папа Хонорий

III беше приел молбата на Свети Франциск, който моли за индулгенция за тези, които биха посетили Portioncule (Порциункула) през първите два дни на месец август. Същото се отнася и за поклонението в Свети Яков от Компостела: Папа Каликст II, през 1122 година, разрешава Юбилеят да бъде честван в това светилище всеки път, когато празникът на апостол Яков съвпада с Неделята. Хубаво е тази „дифузна“ модалност на юбилейните тържества да продължи, така че силата на Божието опрощение да подкрепя и съпътства пътуването на общности и хора.

Неслучайно *поклонението* е основен елемент от всяко юбилейно събитие. Да се на път е характерно за този, който отива да търси смисъла на живота. Поклонението пеша е много благоприятно за преоткриването на значението на тишината, усилието и същественото. И през следващата година, *поклонниците на надеждата* няма да пропуснат да поемат по древни и съвременни пътеки, за да почерпят интензивно от юбилейния опит. В самия град Рим, също ще има религиозни маршрути, в допълнение към традиционните маршрути на катакомбите и седемте църкви. Преминаването от една в друга страна, като че ли границите са премахнати, преминаването от град в град в съзерцание на сътворението и произведенията на изкуството ще ни позволи да се възползваме от различни преживявания и култури, за да внесем в себе си красотата, която хармонизирана чрез молитвата води до благодарност към Бога за чудесата, които Той е изпълнил. Юбилейните църкви, по продължение на маршрутите и в *Града Urbs*, ще бъдат оазиси на духовността, където ще можем да се освежим по пътя на вярата и да утолим жаждата си от изворите на надеждата, преди всичко като се приближим до Тайнството Помирение, незаменима отправна точка към истинския път за обръщането. В отделните Църкви, ще бъде обърнато внимание на подготовката на свещениците и вярващите за изповед и достъпността до Тайнството в индивидуална форма.

По време на това поклонение бих искал да отправя специална покана към верните от Източните Църкви, особено към онези, които вече са в пълно общение с Наследника на Петър. Тези, които пострадаха толкова много - често страдаха до смърт - поради своята вяроност към Христос и към Църквата, те трябва специално да

се почувстват добре дошли в този Рим, който е и тяхна майка и пази многобройни спомени за тяхното присъствие. Католическата Църква обогатена от техните много древни литургии, чрез теологията и духовността на Отците, монасите и теолозите, иска символично да изрази своето гостоприемство, както и това на техните православни братя и сестри, когато те живеят в поклонението на *Кръстния Път (Via Crucis)*, който често ги принуждава да напуснат родните си земи, своите свещени земи, от които са прогонени с насилие и нестабилност, към по-безопасни страни. За тях, преживяването да бъдат обичани от Църквата, която няма да ги изостави, а ще ги следва, където и да отидат, прави знака на Юбилея още по-силен.

6. Святата 2025 Година се вписва в продължението на предишни благодатни събития. По време на последния обикновен Юбилей беше прекрачен прага на второто хилядолетие от Рождението на Исус Христос. След това на 13 март 2015 година, аз провъзгласих извънреден Юбилей с цел да представим и да дадем възможност на всички да се срещнат с “Божия лик на милосърдието”, [3] основната вест на Евангелието за всеки човек от всяка епоха. Дойде времето за нов Юбилей, по време на който Светата Врата отново ще бъде широко отворена, за да предложи живото преживяване на Божията любов, която поражда в сърцето уверената надежда за спасение в Христос. В същото време тази Свята Година ще води похода към една друга годишнина, основна за всички християни. През 2033 година ще бъдат отбелязани две хилядолетия от Изкуплението, изпълнено чрез страданието, смъртта и възкресението на Господ Исус Христос. Така сме изправени пред едно пътуване белязано от големи етапи, в които Божията благодат предшества и съпътства народът, който върви с дръзновение във вярата, с действена милосърдна любов и постоянства в надеждата. (виж *1 Сол 1, 3*).

Подкрепен от тази дългогодишна традиция и убеден, че тази Юбилейна Година ще бъде за цялата Църква преживяване наситено с благодат и надежда, реших Светите Врати на Базиликата Свети Петър във Ватикана да бъдат отворени на 24 декември тази година, отбелязвайки така началото на обикновения Юбилей. Следващата Неделя на 29 декември 2024 година аз ще отворя Светите Врати на моята Катедрала Свети Йоан Латерански, която ще отпразнува 1700-та годишнина от освещаването си на 9 ноември същата година.

След това на 1-ви януари 2025 година на Тържеството на Дева Мария, Божията Майка ще се отворят Светите Врати на папската Базилика Света Мария Маджоре (Sainte-Marie-Majeure). И накрая в Неделята на 5 януари, ще бъдат отворени Светите Врати на папската Базилика Свети Павел извън стените (Saint-Paul-hors-les-murs). Тези последните три Свети Врати ще бъдат затворени най-късно в Неделя, на 28 декември, същата година.

Освен това постановявам, че в Неделя 29 декември 2024 година, във всички Катедрали и Ко-катедрали Епархийните Епископи ще отслужат Светата Евхаристия за откриването на Юбилейната Година, според Обреда който ще бъде подготвен за случая. За Служението в Ко-катедралната църква Епископът ще може да бъде заместен от специално избран Делегат. Поклонничеството започнало от една избрана църква към Катедралата за събиране (*collectio*) ще бъде знак за пътя на надеждата, който осветен от Божието Слово, сближава вярващите. По време на това поклонничество, ще бъдат прочетени пасажи от този документ, и Юбилейната Индулгенция ще бъде обявена на хората, Индулгенция, която може да бъде получена според указанията съдържащи се в същия Обред за честването на Юбилея в отделните Църкви. По време на Светата Година, която ще приключи в Неделя на 28 декември 2025 година в отделните Църкви, ние ще бдим Божият Народ да приеме с пълно участие, както известяването на надеждата за Божията благодат, така и знаците, които свидетелстват за нейната ефективност.

Обикновеният Юбилей ще приключи със затварянето на Светите Врати на папската Базилика Свети Петър във Ватикана на 6 януари 2026 година, на Богоявление Господне. Нека светлината на християнската надежда да достигне до всички, като послание за Божията любов отправена към всички нас! Нека Църквата да бъде верен свидетел на това известяване във всички части на света!

Знаци на надежда

7. Освен да черпим надежда в Божията благодат, ние сме призвани да я преоткрием в *знаците на времето*, които Господ ни предлага. Както го заявява Втория Ватикански Събор «Църквата има дълг, във всеки момент да изследва знаците на времето и да ги тълкува в

светлината на Евангелието, така че да може да отговори по подходящ начин, на всяко поколение, на вечните въпроси на хората, за смисъла на настоящия и бъдещ живот, както и за техните взаимоотношения». [4] Затова трябва да обръщаме внимание на всяко добро, което присъства в света, за да не изпаднем в изкушението да се смятаме за поразени от злото и насилието. Но знаците на времето, които съдържат стремежа на човешкото сърце, нуждаещо се от спасителното присъствие на Бога, искат да бъдат преобразени в знаци на надеждата.

8. Първият знак на надеждата трябва да се тълкува чрез *мира* за този свят потопен, още веднъж, в трагедията на *войната*. Забравило за трагедиите от миналото, човечеството е подложено на ново и трудно изпитание, при което много хора са потиснати от бруталността на насилието. Какво ли не изтърпяха тези народи? Как е възможно техният отчаян зов за помощ да не тласне лидерите на нациите да поискат да сложат край на твърде много регионални конфликти, осъзнавайки последиците, които могат да произтекат от тях на световно ниво? Прекалено ли е да мечтаем да замлъкнат оръжията и да престанат да носят смърт и разруха? Юбилеят трябва да ни напомня, че онези, които станат «миротворци» могат да бъдат «наречени Божии синове» (Мт 5, 9). Изискването за мир ни предизвиква всички и налага да следваме конкретни проекти. Дипломатията трябва да продължи да се ангажира смело и творчески да създава пространства за преговори, насочени към траен мир.

9. Да гледаме бъдещето с надежда, също означава да имаме за живота визия изпълнена с ентузиазъм, която да предадем нататък. Трябва със съжаление да констатираме, че в много ситуации тази визия липсва. Първата последица е *загубата на желание да предадем живот*. В много страни свидетелстват за обезпокоителен *спад в раждаемостта*, поради френетичния ритъм на живот, страховете за бъдещето, липсата на професионални гаранции и адекватни социални защити, както и заради социалните модели, при които търсенето на печалбата и незаинтересоваността за отношенията диктуват дневния ред. Докато от друга страна, «да се обвинява увеличението на населението, а не крайното и изборително консуматорство на някои хора, определено не е начин да се изправим пред проблемите». [5]

Отварянето към живота с отговорно майчинство и бащинство е проект, който Създателят е вписал в сърцето и в телата на мъжете и жените, мисията, която Господ повери на съпрузите и на тяхната любов. Неотложно е, а и освен законодателния ангажимент на Държавите, те имат уверената подкрепа на общностите от вярващи и на гражданското общество във всичките му компоненти, защото *желанието на младите хора да създават нови деца* като плод на тяхната плодотворна любов дава бъдещето на всяко общество. Това желание е въпрос на надежда, тъй като зависи от надеждата и произвежда надежда.

Християнската общност трябва да бъде първата, която ще подкрепи *един социален съюз за надежда*, който е приобщаващ, а не идеологически и който работи за едно бъдеще белязано от усмивките на много деца, които ще дойдат, за да запълнят твърде много празни люлки на много места по света. Но всеки в действителност трябва да преоткрие радостта от живота, защото човешкото същество, създадено по образ и подобие Божии (виж *Бит 1, 26*), не може да се удовлетвори само да оцелее или да живурка, като се съобразява с настоящето и си позволи да го задоволяват само материалните реалности. Те ни затварят в индивидуализма и разяждат надеждата, провокирайки тъгата, която се загнездва в сърцето и го прави студено и нетолерантно.

10. По време на Юбилейната Година, ние ще бъдем призовани да бъдем осезаеми знаци на надежда за много братя и сестри, които живеят в условията на бедствие. Мисля за *задържаните*, които са лишени от свобода и с всеки изминат ден изпитват освен суровостта на изолацията и емоционална празнота, наложените им ограничения, а в много случаи и липса на уважение. Предлагам на правителствата в тази Юбилейна Година да поемат инициативи, които дават отново надежда; форми на амнистия или намаляване на присъдата; с цел подпомагане на хората да възвърнат доверието в себе си и в обществото; пътища за реинтеграция в общността, които съответстват на конкретен ангажимент за спазване на законите.

Молбата за актове за помилване и освобождение, позволяващи да започнем отново е древен призив, който идва от Божието Слово и който продължава с цялата си разумна стойност: «И осветете

петдесетата година и обявете свобода по земята и на всичките ѝ жители.» (*Лев 25, 10*). Мойсеевият закон е възприет от пророк Исаия: «Господ Ме помаза да благовестя на бедни, прати Ме да изцелявам съкрушени по сърце, да проповядвам на пленени освобождение и на затворници – отваряне на тъмница, да проповядвам благоприятната Господня година» (*Ис 61, 1-2*). Това са думите, които Исус направи Свои в началото на Своего служение, като обяви “годината на Господното благоволение” за изпълнена в Себе Си (виж *Лк 4, 18-19*). Навсякъде по земята вярващите, а особено пастирите, трябва да бъдете тълкуватели на тези молби, говорейки в един глас, за да изисквате смело достойни условия за тези, които са затворени, зачитане на правата на човека и преди всичко премахване на смъртното наказание, мярка противоречаща на християнската вяра, която унищожава всяка надежда за прошка и за обновяване. [6] За да предложи на затворниците конкретен знак на близост, аз желая да отворя една Свята Врата в затвора, така че тя да бъде за тях символ, който ги кани да гледат към бъдещето с надежда и нова ангажираност към живота.

11. Знаци на надежда трябва да бъдат поднасяни на *болните*, независимо дали са у дома или в болница. Техните страдания трябва да могат да намерят облекчение в близостта на хората, които ги посещават и в обичта, която получават. Милосърдните дела са също и дела изпълнени с надежда, които пробуждат в сърцата чувства на благодарност. И нека тази признателност да достигне до всички здравни специалисти, които често в много трудни условия изпълняват своята мисия с внимателна загриженост към болните и най-уязвимите хора.

Нека има всеобхватно внимание към онези, които намирайки се в особено трудни условия на живот, изпитват своята слабост, особено ако страдат от патологии или увреждания, които значително ограничават тяхната лична самостоятелност. Грижата към тях е химн на човешкото достойнство, песен на надежда, която призовава за хармонични действия от цялото общество.

12. Тези, които сами по себе си представляват надежда също имат нужда от знаци на надежда: *младите хора*. За съжаление те често виждат как мечтите им рухват. Ние не можем да ги разочароваме: бъдещето се основава върху техния ентузиазъм. Хубаво е да ги

видим как преливат от енергия, например когато запретнат ръкави и се ангажират доброволно в ситуации на бедствия и социални вълнения. Но е много тъжно да видим млади хора без надежда. Когато бъдещето е несигурно и непроницаемо за мечти, когато обучението не предлага възможности, а липсата на работни места или достатъчно стабилна заетост рискува да унищожи желанията, неизбежно е настоящето да бъде живяно в меланхолия и скука. Илюзията от наркотиците, рискът от прегрешение и търсенето на ефимерното създават повече у тях, отколкото у другите, объркване и смут, и скриват красотата и смисъла на живота, карат ги да се плъзгат в тъмните бездни и ги тласкат към само разрушителни действия. Ето защо Юбилеят трябва да бъде възможност в Църквата да им вдъхнем устрем. С подновена страст, нека се погрижим за младите хора, студентите, сгодените двойки, за младото поколение! Близостта с младите хора, които са радостта и надеждата на Църквата и на света!

13. Трябва да има знаци на надежда за *мигрантите*, които изоставят своята земя в търсене на един по-добър живот за тях и за техните семейства. Нека техните очаквания да не бъдат сведени до нищета, предразсъдъци и затваряния; нека гостоприемството, което отваря обятия за всеки, зачитайки неговото достойнство да се придружава от ангажираност, та никой да не бъде лишен от правото да изгради по-добро бъдеще. Много хора в *изгнание, разселени и бежанци* са принудени да избягат, поради противоречиви международни събития, за да избегнат войни, насилие и дискриминация. Сигурността, както и достъпът до работни места и образование трябва да им бъдат осигурени, това са необходими елементи за интегрирането им в новия социален контекст.

Християнската общност трябва винаги да бъде готова да защити правата на най-уязвимите. Нека тя отвори широки вратите си за приемането им с великодушие, така че надеждата за един по-добър живот никога да не липсва на никого. Нека отеква в сърцата Словото на Господа, Който казва във великата притча за последния съд: «Бездомен бях и Ме приютихте», защото «доколкото сте сторили това на един от тези Мои най-малки братя, на Мене сте го сторили» (*Мт 25, 35.40*).

14. *Възрастните хора* заслужават знаци на надежда, тъй като често изпитват самота и чувство на изоставеност. Нека да ценим съкровището, което те представляват, техният житейски опит, мъдростта, която носят и приносът, който могат да дадат, това е един ангажимент за християнската общност и за гражданското общество, призвани да работят заедно в съюза между поколенията.

Отделям специално внимание *на бабите и дядовците*, които осъществяват предаването на вярата и мъдростта на живота на помладите поколения. Те трябва да бъдат подкрепени от благодарността на децата и от любовта на внуците, които откриват в тях не само корените си, но и разбиране и насърчение.

15. Спешно призовавам надежда за милиардите *бедни хора*, на които често им липсва дори най-необходимото, за да живеят. Изправени пред поредицата от нови вълни на обедняване, съществува риск да привикнем и да се примирим. Но не можем да откъснем поглед от толкова драматични ситуации, с които сега се сблъскваме навсякъде, не само в определени региони на света. Ние се срещаме с бедни или обеднели хора всеки ден, които понякога може да се окажат и наши съседи. Често пъти те нямат жилище или достатъчно храна за всеки ден. Те страдат от изключването и безразличието на мнозина. Скандално е, че в свят надарен с огромни ресурси, които са посветени до голяма степен за въоръжение, бедните съставляват «мнозинството [...], хиляди милиони хора. Днес те присъстват в международните политически и икономически дебати, но често изглежда, че техните проблеми се поставят като придатък, като въпрос, който се добавя почти по задължение или маргинално, когато не ги разглеждаме като чиста съпътстваща щета. Всъщност, когато става въпрос за конкретни действия, те често пъти изпадат на последно място в дневния ред». [7] Нека не забравяме: бедните хора почти винаги са жертви, а не виновници.

Призиви за надежда

16. Отеквайки с древните думи на пророците, Юбилеят ни напомня, че *благата на Земята* не са предназначени само за малцина привилегирани хора, а за всички. Тези, които притежават богатствата трябва да бъдат щедри в разпознаването

на лицата на своите братя в нужда. Имам предвид тези, на които им липсват храна и вода: гладът е скандална рана в тялото на нашето човечество и приканва всеки към изблик на съвестта. Подновявам призива си «с финансовите ресурси посветени за оръжия и другите военни разходи, да бъде създаден Световен Фонд с цел изкореняването на глада веднъж завинаги и за развитието на най-бедните страни, така че техните обитатели да не прибегват до насилствени или измамни решения, както и да не се налага да напускат страните си в търсене на по-достоеен живот». [8]

Бих искал да отправя още една належаща покана относно Юбилейната Година: тя е предназначена за най-богатите нации, за да признаят сериозността на многобройните си взети решения, както и да се решат да *опростят дълговете* на страните, които не ще могат никога да ги изплатят. Това е по-скоро въпрос на справедливост, отколкото на великодушие, утежнен днес от нова форма на несправедливост, за която осъзнахме: «Всъщност има един истински “екологичен дълг”, особено между Севера и Юга, обвързан с търговски дисбаланс, както и с последици в екологичната област, всъщност е обвързан с непропорционалното използване на природните ресурси, практикуван исторически в някои страни.» [9] Както учи Светото Писание, земята принадлежи на Бога и ние всички живеем там като пришълци и преселници (виж *Лев 25, 23*). Ако наистина искаме да подготвим пътя за мира в света, нека се ангажираме да се справим с основните причини за несправедливостта, да изчистим несправедливите и несъстоятелни дългове, и да заситим гладните [9].

17. Много важна годишнина за всички християни ще се падне по време на предстоящия Юбилей. Наистина ще се навършат 1700 години от *честването на първия голям Вселенски Събор, Никейският Събор*. Трябва да се помни, че от апостолските времена пастирите многократно са се събирали на събрание, за да се занимават с доктринални и дисциплинарни въпроси. През първите векове на вярата, синодите се умножиха както на Изток така и на Запад, показвайки важността за запазването на единството на Божия Народ и верността към проповядването на Евангелието. Юбилейната Година би могла да стане важен повод за конкретизиране на тази синодална форма, която християнската общност възприема днес като все по-необходим израз, за да

отговори по-добре на неотложността на евангелизацията: всички кръстени, всеки със своята харизма и своето служение, да са съотговорни за множество признаци на надежда, за да свидетелстват за присъствието на Бог в света.

Никеийският Събор имаше мисията да запази единството, което беше сериозно застрашено чрез отричането на божествеността на Исус Христос и Неговото равенство с Отца. Присъстваха около триста Епископи, събрани в императорския дворец, свикани от император Константин на 20 май 325 година. След различни дебати, те се разпознаха чрез благодатта на Светия Дух, в Символа на вярата, който изповядваме и днес в Неделното Евхаристийно Служение. Синодалните Отци поискаха да започнат този Символ, използвайки за първи път израза «Ние вярваме», [10] за да свидетелстват, че в това „Ние“, всички Църкви бяха в общение, и че всички християни изповядваха една и съща вяра.

Никеийският Събор е крайгълен камък в историята на Църквата. Неговата годишнина приканва християните да се обединят за възхвала и благодарност към Света Троица и специално към Исус Христос, Божият Син, «единороден с Отца», [11] Който ни разкри тази Тайна на любовта. Но Никея също така представлява покана към всички Църкви и църковни общности да продължат пътя към видимо единство, да не се уморяват да търсят подходящите форми, за да отговорят напълно на молитвата на Исус: «да бъдат всички едно – както Ти, Отче, си в Мене и Аз в Тебе, така и те да бъдат в Нас едно, за да повярва светът, че Ти си Ме изпратил» (*Йн* 17, 21).

Никеийският Събор обсъди също и датата на Великден. По този въпрос днес все още има различни позиции, които ни пречат да празнуваме основополагащото събитие на вярата в един и същи ден. По провиденческо стечение на обстоятелствата, това ще стане именно през 2025 година. Това трябва да бъде призив към християните от Изток и Запад, за да направят решителна крачка към единство около общата дата на Великден. Струва си да припомним, че мнозина вече не са наясно с полемиката от миналото и не разбират как могат да продължават разделенията по този въпрос.

Вкоренени в надеждата

18. Надеждата формира заедно с вярата и милосърдната любов триптиха на “теологичните добродетели”, които изразяват същността на християнския живот (виж *1 Кор* 13, 13 ; *1 Сол* 1, 3). В тяхната неделима динамика, надеждата е тази, която да кажем, че ориентира, дава насока и цел на съществуването на вяращите. Ето защо апостол Павел ни приканва: «Бъдете радостни в надеждата, търпеливи в скръбта, усърдни в молитвата » (*Рим* 12, 12). Да, ние трябва „да преливаме от надежда” (виж *Рим* 15, 13) за да свидетелстваме уверено и увлекателно за вярата и любовта, които носим в сърцата си; за да бъде вярата радостна, а милосърдната любов ентузиасирана; така че всеки да може да дари поне усмивка, приятелски жест, братски поглед, искрено изслушване, безплатна услуга, знаейки че в Духа на Исус това може да се превърне в плодородно семе на надежда за тези, които го получават. Но каква е основата на нашата надежда? За да разберем това, е добре да се спрем върху причините на нашата надежда, добре е да се съсредоточим върху причините за нашата надежда (виж *1 Петр.* 3:15).

19. «Вярвам във вечния живот» : [12] така се изповядва в нашата вяра. Християнската надежда намира в тези думи основния стълб. Тя наистина е «богословска добродетел, чрез която ние желаем като щастие [...] Вечния Живот». [13] Вторият Екуменичен Ватикански Събор заявява: «Когато липсват божествената подкрепа и надеждата за вечен живот, достойнството на човека понася много сериозно нараняване, както често го виждаме днес, а загадката за живота и смъртта, за вината и страданието остава без решение. Така твърде често хората потъват в отчаяние». [14] Ние от друга страна, въз основа на надеждата, в която бяхме спасени, гледайки времето, което отминава – имахме увереността, че историята на човечеството, както и тази на всеки човек, не е насочена към безизходица или мрачна бездна, но че е ориентирана към срещата с Господа на славата. Затова нека живеем в очакване на Неговото завръщане и с надеждата да живеем завинаги в Него. Именно в този Дух, правим наша, емоционалната покана на първите християни, с която завършва Светото Писание: «Ела, Господи Исусе! » (*Откр* 22, 20).

20. Исус, Който умря и възкръсна е сърцето на нашата вяра. Свети Павел, като излага с няколко думи - само с четири глагола - това съдържание ни предава "ядрото" на нашата надежда: «Предадох ви главно онова, което съм и приел: че Христос умря, заради нашите грехове, според Писанията, че беше погребан и че възкръсна на третия ден, според Писанията, и че Се яви на Петър и после на Дванайсетте»(1 Кор 15, 3-5). Христос умря, беше погребан, възкръсна и се яви. Той премина за нас през драмата на смъртта. Любовта на Отца Го възкреси в силата на Светия Дух, правейки Неговата човечност първи плод на вечността за наше спасение. Християнската надежда се състои именно в това: изправени пред смъртта, където всичко изглежда, че свършва, ние получаваме увереността, че благодарение на Христос, чрез Неговата благодат която ни е дадена в Кръщението, «животът не е унищожен, той е преобразен» [15] завинаги. Въсщност в Кръщението, погребани с Христос, ние получаваме в Него, Възкръсналия, дарът за нов живот, който разрушава стената на смъртта и я прави път към вечността.

И ако пред лицето на *смъртта*, болезнена раздяла, която ни задължава да изоставим най-скъпите си чувства, не е позволена никаква реторика, то Юбилеят ще ни предложи възможността да преоткрием с огромна благодарност дара на този нов живот получен в Кръщението, способен да преобрази драмата. Важно е да помислим отново в контекста на Юбилея, за начина, по който тази Тайна е била разбираана в първите векове на вярата. Дълго време, например, християните изграждаха кръщелни куполи в осмоъгълна форма и дори днес можем да се възхищаваме на много древни баптистерии, които запазват тази форма, например както този в Рим, в Свети Йоан Латерански. Това показва, че в кръщелните куполи, е започнат осмият ден, денят на Възкресението, денят, който излиза отвън обичайния ритъм белязан от седмичния краен срок, като по този начин отваря цикъла на времето към измерението на вечността, към живота, който продължава завинаги. Такава е целта, към която ние се стремим в нашето земно поклонничество. (виж Рим 6, 22).

Най-убедителното свидетелство за тази надежда ни е поднесено от *Мъчениците*, които твърди във вярата си във Възкръсналия Христос са могли да се отрекат от живота си тук на земята, за да не предадат своя Господ. Тези изповедници на живота, който няма да има край,

са присъствали във всички епохи, и в нашата има доста от тях, може би дори повече от всякога. Ние трябва да пазим тяхното свидетелство, за да направим плодотворна нашата надежда.

Тези Мъченици принадлежащи към различни християнски традиции, също са семена на единството, защото изразяват екуменизма на кръвта. Ето защо горещо желая и се надявам по време на Юбилея да има екуменическо тържество, за да се подчертае богатството на свидетелството на тези Мъченици.

21. И така какво ще стане с нас след смъртта? С Исус, отвъд прага, има вечен живот, който се състои в пълно общение с Бога, в съзерцание и участие в Неговата безкрайна любов. Това, което днес преживяваме с надежда, тогава ще го видим в действителност. Свети Августин пише по този въпрос: «Когато съм обединен с Теб с целия себе си, тогава няма повече болка, няма повече труд, моят живот ще бъде целият жив, пълен изцяло с Теб». [16] Какво тогава ще характеризира тази пълнота на общение? Фактът да бъдеш щастлив. *Щастието* е призиванието да бъдеш човек, една цел, която касае всички.

Но какво е щастието? Какво щастие очакваме и желаем ние? Не мимолетна радост, едно ефимерно удовлетворение, което веднъж постигнато, винаги изисква повече в една спирала от похотливи страсти, където човешката душа никога не е удовлетворена, а винаги е все по-празна. Ние се нуждаем от щастие, което се постига окончателно, в което в което разцъфтяваме, т.е. в любовта, за да можем да кажем отсега нататък: Обичан съм, значи съществувам; и ще съществувам винаги в Любовта, която не разочарова и от която нищо и никой никога не ще може да ме раздели. Нека отново си припомним думите на Апостола: «Защото аз съм уверен, че нито смърт, нито живот, нито ангели, нито началства, нито сили, нито настояще, нито бъдеще, нито висините, нито дълбините, нито друго някакво творение ще може да ни отлъчи от Божията любов, която се прояви чрез Исус Христос, нашият Господ.» (Рим 8, 38-39).

22. Друга реалност свързана с Вечния Живот е *Божият съд*, както в края на нашето съществуване, така и в края на времената. Изкуството често пъти се опитва да ни го представи – да помислим за шедьоврите на Микеланжело в Сикстинската капела –

приемайки теологичната концепция на епохата предава чувството за страхопочитание на този, който наблюдава творбата. Ако е правилно, че човек трябва да се подготви сериозно с пълно съзнание в момента, който обобщава съществуването си, трябва същевременно да го направи в измерението на надеждата, тази теологична добродетел, която подкрепя живота и позволява да не се отстъпи от страх. Божият съд, който е любов (виж 1 *Йн* 4, 8.16), може да се основава само на любовта, по-специално на начина, по който сме я практикували или не сме я практикували спрямо най-нуждаещите, в които Христос, самият Съдия присъства (виж *Мт* 25, 31-46). Следователно това е съд, различен от този на хората и земните съдилища. Той трябва да се разбира като връзка на истината с Бог-Любов и със самия себе си в необозримата тайна на Божественото милосърдие. Светото Писание потвърждава в това отношение: «Но с такива дела Ти поучаваше Твоя народ, че праведникът трябва да бъде човеколюбив и внушаваше на Твоите синове блага надежда, че даваш време за покаяние от грехове. [...] и [да мислим] за Твоята благост кога нас съдят» (*Прем* 12, 19.22). Както пишеше Бенедикт XVI: « В момента на Страшния съд, ние преживяваме и приемаме това господство на Неговата любов над цялото зло в света и в нас. Страданието на любовта става наше спасение и наша радост ». [17]

Следователно съдът се отнася до спасението, на което се надяваме и което Исус получи за нас чрез Своята смърт и Своето Възкресение. Той (Съдът) е предназначен да ни отвори за окончателната среща с Него. И тъй като в този контекст не можем да си мислим, че стореното зло остава скрито, то трябва да бъде *пречистено*, за да позволи окончателното преминаване в Божията любов. В този смисъл се разбира необходимостта да се молим за онези, които са завършили своя земен път, солидарността в застъпничеството чрез молитва, което черпи ефективността си в общението на Светиите, в общата връзка, която ни обединява в Христос, първородния на Сътворението. Така Юбилейната Индулгенция, по силата на молитвата е предназначена по специален начин за онези, които са ни предшествовали, за да се сдобият с пълна милост.

23. Всъщност *Индулгенцията* ни позволява да открием до каква степен Божието Милосърдие е неограничено. Неслучайно в Античността терминът «милосърдие» беше взаимозаменяем с

термина «индулгенция», именно защото последният има за цел да изрази пълнота на Божието опрощение, което не познава граници.

Тайнството Покаяние ни уверява, че Бог опрощава нашите грехове. Думите на Псалма идват със силата на утеха: «Той прощава всички беззакония, изцелява всички твои недъзи; избавя от гроб твоя живот, увенчава те с милост и щедрости; [...] Щедър и милостив е Господ, дълготърпелив и многомилостив; [...] Той не ни стори според нашите беззакония и не ни въздаде според нашите грехове. Защото колкото е високо небето над земята, толкова е велика милостта на Господа към ония, които се боят от Него, колкото е далече изток от запад, толкова е отдалечил Той от нас нашите беззакония » (Пс 103, 3-4.8.10-12). Тайнството Помирение не е само красива духовна възможност, но то представлява решителен, съществен и необходим етап по пътя на вярата на всеки човек. Именно там позволяваме на Господ да унищожи нашите грехове, да изцели нашите сърца, да ни повдигне и да ни прегърне, да ни покаже Своего нежно и състрадателно лице. Наистина няма по-добър начин да познаем Бога, от това да се оставим да бъдем помирили чрез Него. (виж 2 Кор 5, 20), наслаждавайки се на Неговото опрощение. Затова нека не се отказваме от Изповедта, а да преоткрием красотата на Тайнството на изцелението и на радостта, красотата на опрощението на греховете!

Но както знаем от личен опит, грехът „оставя следи“, носи последствия: не само външни, доколкото са следствие от извършеното зло, но и вътрешни, доколкото « всеки грях, дори и лекият, води до нездравословна привързаност към създанията, която се нуждае от пречистване било тук на земята, било след смъртта в състоянието, наречено чистилице». [18] Следователно в нашето слабо човечество, привлечено от злото, остават „остатъчни ефекти от греха“. Те се елиминират чрез Индулгенция, винаги с благодатта на Христос, Който е както написа Свети Павел VI, « нашата „Индулгенция“ ». [19] Апостолическият Пенитенциар ще публикува разпоредбите, които позволяват човек да се сдобие и да се приведе в действие Юбилейната Индулгенция.

Такова преживяване на прошката може само да отвори сърцето и ума за *опрощаване*. Прощката не променя миналото и не може да промени това, което вече се е случило. Но прошката ни позволява

да променим бъдещето и да живеем по различен начин, без злоба, без негодувание и без отмъщение. Бъдещето, просветлено от прошката ни позволява да гледаме миналото с други, по-ведри очи, дори, ако те все още са замъглени от сълзи.

По време на последния извънреден Юбилей аз постанових *Мисионерите на Милосърдието*, които продължават да изпълняват важна мисия. Нека също да упражняват своето Служение и по време на следващия Юбилей, давайки отново надежда и прощавайки всеки път, когато грешник се обърне към тях с отворено сърце и покаяна душа. Нека да продължат за бъдат инструменти за помирение и да ни помагат да гледаме към бъдещето с надеждата на сърцето, която идва от Милосърдието на Отца. Пожелавам Епископите да се възползват от тяхната ценна служба, особено като ги изпращат на места, където надеждата е подложена на сурово изпитание, като затвори, болници и места, където достойнството на личността е накърнено, в ситуацията на най-голяма бедност и в контекста на най-голямото страдание, така че никой да не бъде лишен от възможността да получи опрощение и утеха от Бога.

24. Надеждата намира най-големия свидетел в *Божията Майка*. В нея ние виждаме, че надеждата не е напразен оптимизъм, а дар на благодат в реализма на живота. Като всяка майка, всеки път, когато гледаше Своя Син, тя мислеше за Неговото бъдеще, и със сигурност в сърцето ѝ останаха запечатани думите, които Симеон ѝ беше отправил в храма: «Ето, този Младенец ще е причина за гибел и въздигане на мнозина в Израил, и ще бъде предмет на противоречия, ... а на тебе самата, скръбта за Него ще прониза като меч душата ти» (Лк 2, 34-35). И в подножието на Кръста докато вижда как невинният Исус страда и умира, макар преминаващ през огромно страдание тя повтаря своето „ДА“, без да губи нито надежда, нито доверие в Господ. Тя сътрудничеса по този начин, за нас в изпълнението на казаното от нейния Син, като обяви, че «Синът Човешки трябва да пострада много, да бъде отхвърлен от старците, първосвещениците и книжниците, да бъде убит и след три дена да възкръсне» (Мк 8, 31). И в мъката на тази болка, поднесена от любовта, тя става наша Майка, Майка на надеждата. Неслучайно народното благочестие продължава да нарича Светата Дева - *Stella Maris* (*Пътеводна звезда*), название, което изразява

сигурна надежда, че в бурните превратности на живота Божията Майка ни идва на помощ, подкрепя ни и ни кани да имаме доверие и да продължаваме да се надяваме.

В тази връзка бих искал да припомня, че Светилището на Дева Мария от Гуадалупе в Мексико, се готви да отпразнува през 2031 година, 500-годишнина от първото явяване на Девата. Чрез посредничеството на младия Хуан Диего, Божията Майка изпрати революционно послание на надежда, което тя все още повтаря и днес на всички поклонници и вярващи: «Не съм ли тук, аз, която съм вашата Майка?» [20] Подобно послание е запечатано в сърцата на много Светилища на Дева Мария по целия свят, дестинации за безброй поклонници, които поверяват на Божията Майка своите безпокойства, своите скърби и надежди. В тази Юбилейна Година, Светилищата трябва да бъдат свети места за приемане, привилегирани пространства, които да пораждат надежда. Приканвам поклонниците, които ще дойдат в Рим да се спрат и да се помолят в градските светилища на Дева Мария, за да почетат Дева Мария и да призоват нейното покровителство. Сигурен съм, че всички, особено тези, които страдат и са потиснати ще могат да изпитат близостта на една от най-привързаните майки, която никога не изоставя своите чедра, тя която е за светия Божи народ «знак за сигурна надежда и утеха». [21]

25. По пътя към Юбилея, нека се спрем на Светото Писание и да се вслушаме в думите, които са отправени към нас: «Това силно ни насърчава, ние, които потърсихме убежище при Него, за да се хванем здраво за предоставената ни надежда. Тя е за душата ни като *сигурна и здрава котва*, която достига до Светая Светих зад завесата на небесния храм, където Исус е влязъл като предтеча за нас» (Евр 6, 18-20). Това е силна покана никога да не губим надеждата, която ни е дадена, да се държим за нея, като намерим убежище при Бога.

Образът на котвата напомня за стабилността и сигурността, които имаме сред бурните води на живота, ако разчитаме на Господ Исус Христос. Бурите никога не ще могат да надделеят, защото сме закотвени в надеждата на благодатта, която е в състояние да ни даде да живеем в Христос, като триумфираме над греха, страха и смъртта. Тази надежда, много по-голяма от ежедневните удовлетворения и подобрения условия на живот ни пренася отвъд

изпитанията и ни тласка да вървим без да изпусваме от поглед величието на целта, към която сме призвани, Небето.

Следователно следващият Юбилей ще бъде една Свята Година характеризирана с надеждата, която не преминава, надеждата, която е в Бога. Нека той ни помогне също да си възвърнем необходимото доверие в Църквата, както и в обществото, в междуличностните отношения, в международните отношения, в насърчаването на достойнството на всяка личност и в уважението към сътворението. Нека нашето свидетелство за вяра да бъде в света квас за истинска надежда, известяване на новите небеса и новата земя (виж *2 Петр 3, 13*), където ще живеем в справедливост и съгласие между народите, устремени към изпълнението на обещанието на Господ.

Нека днес се оставим да бъдем привлечени от надеждата и да направим така, че тя чрез нас да стане заразна, за тези, които я желаят. Нека нашият живот им казва: «Надявай се в Господа, бъди силен и смел; надявай се на Господа» (*Пс 27, 14*). Нека силата на надеждата да изпълва нашето настояще в увереното очакване на завръщането на Господ Исус Христос, на Когото принадлежат възхвалата и славата, сега и во веки веков.

Дадено в Рим, в Свети Йоан Латерански на 9 май, тържеството на Възнесението на нашия Господ Исус Христос в година 2024, дванадесета от моя Понтификат.

ПАПА ФРАНЦИСК

---

[1] *Discours*, 198 augm, 2.

[2] Cf. *Sources Franciscaines*, n. 263, 6.10.

[3] *Misericordiae Vultus*, Bulle d'indiction du Jubilé Extraordinaire de la Miséricorde, nn. 1-3.

[4] Const. past. *Gaudium et spes*, n. 4.

[5] Lett. enc. *Laudato si'*, n. 50.

[6] Cf. *Catéchisme de l'Église Catholique*, n. 2267.

[7] Lett. enc. *Laudato si'*, n. 49.

[8] Lett. enc. *Fratelli tutti*, n. 262.

[9] Lett. enc. *Laudato si'*, n. 51.

[10] *Symbole de Nicée*: H. Denzinger – A. Schönmetzer, *Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*, n. 125.

[11] *Ibid.*

[12] *Symbole des Apôtres*: H. Denzinger – A. Schönmetzer, *Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*, n. 30.

[13] *Catéchisme de l'Église Catholique*, n. 1817.

[14] Const. past. *Gaudium et spes*, n. 21.

[15] Missel Romain, *Préface des défunts I*.

[16] *Confessions*, X, 28.

[17] Lett. enc. *Spe salvi*, n. 47.

[18] *Catéchisme de l'Église Catholique*, n. 1472.

[19] Lett. ap. *Apostolorum limina*, 23 mai 1974, II.

[20] *Nican Mopohua*, n. 119.

[21] Conc. Oecum. Vat. II, Const. dogm. *Lumen gentium*, n. 68.